

پست بانک، بانکی تخصصی برای روستائیان#۴۷؛ ثبت رکوردهای بی نظیر با اتکا به اقتصاد روستا

بهبود نسبت کفایت سرمایه از منفی ۷.۹ درصد به مثبت ۴.۵ درصد و پیش‌بینی افزایش آن تا ۱۲ درصد، کاهش نسبت معوقات بانکی از ۲۲ درصد به کمتر از ۳ درصد، تمرکز بخش عمده منابع و مصارف بانک در حوزه روستایی و سهم ۲۵ درصدی اوراق دولت از کل دارایی بانک و توسعه بانه‌های بانک در بیش از ۶ هزار روستا و ارائه ۵۲ خدمت بانکی به مشتریان در روستا مهمترین گزاره‌های مطرح شده در گفت‌وگوی شبکه اخبار اقتصادی و دارایی(شادا) با «بهزاد شیری» مدیرعامل پست بانک بود.

به گزارش سایت خبری پرسون، متن کامل مصاحبه با مدیرعامل پست بانک را در ادامه می‌خوانید:

* پست بانک با چه هدف و مأموریتی تاسیس شد؟

پست بانک از سال ۱۳۷۴ تاسیس شد. در آن زمان که موبایل بانک، پرداخت اینترنتی و عابربانک نبود، وقتی بازنشسته‌ها می‌خواستند مستمری را از بانک بگیرند، از روستا به شهر باید می‌آمدند و حتی کسی که در شهر زندگی می‌کرد باید یک روز وقت می‌گذاشت و به بانک مراجعه می‌کرد تا حقوقش را از بانک بگیرند. گفتند با توجه به اینکه پست، کار ارسال مرسولات پستی را انجام می‌دهد بانک هم ایجاد کرده و پول مردم را جابه‌جا کند. یعنی شما که می‌خواهید یک میلیون تومان مستمری بگیرید چرا باید به شعبه مراجعه کنید؟ کارمند پست حقوق را به درب منازل ببرد و از گیرنده پول رسید بگیرد. در دنیا پست مالی وجود داشت و پست مالی را در ایران پست بانک بر عهده داشت. در ابتدا ایرادات زیادی می‌گرفتند اما در نهایت در سال ۱۳۷۴ مجوز تاسیس شرکت پست بانک صادر شد. به تدریج که جلو رفتیم دیدیم که تنها ایجاد شرکت دولتی پست بانک کار را حل نمی‌کند. لازم است برای مردم حساب باز کنیم. پول مردم را جمع کنیم، پولشان را به آنها برسانیم و برای این کارها باید مجوز بانک بگیریم. به بانک مرکزی مراجعه کردیم اما بانک مرکزی اعلام کرد برای گرفتن مجوز شرایط لازم است و باید اساسنامه را اصلاح و ساختار بانک پیدا کنید. اساسنامه را تدوین کردیم و فعالیت پست بانک در سال ۱۳۸۲ به‌عنوان یازدهمین بانک دولتی آغاز شد. بعد از آن اینترنت بانک و خدمات بانکی آمد و پست بانک از رسالت اولیه‌اش فاصله گرفت.

* به یک بانک تجاری تبدیل شد؟

بله. سال ۸۶ بحث واگذاری شرکت‌های دولتی مطرح شد و پست بانک یکی از این شرکت‌ها بود. ۵ درصد از سهام پست بانک به مردم واگذار و درصد دیگری به‌صورت خرد به مردم واگذار شد. از قانون برنامه چهارم توسعه، وزارت ارتباطات خدماتی به نام USO دارد که خدمات اجباری قابل ارائه در روستا بود، وظیفه آن به پست بانک محول شد و به این ترتیب پست بانک هم شروع به تاسیس نمایندگی در روستاها کرد. این دفاتر کارهای مردم را در حوزه پرداخت انجام می‌داد. تا سال ۹۱ که بحث واگذاری پست بانک مطرح شد، بحث بر این بود که این نوع خدماتی که پست بانک می‌دهد سودده نیست و باید ارائه این خدمات واگذار شود. اما چه نهادی به جای پست بانک می‌تواند این خدمات را ارائه دهد؟ آنجا یک تصمیم بر این شد که تا زمانی که بانکی در مناطق محروم و روستاها خدمات بانکی ارائه نمی‌دهد و به حضور پست بانک نیاز است، پست بانک واگذار نشود. بنابراین باقی مانده سهام پست بانک از سال ۹۱ به بعد واگذار نشد.

اکنون، ترکیب سهامداری پست بانک اینگونه است: ۵۱ درصد در اختیار دولت. ۳۴ درصد در دست اشخاص حقیقی و حقوقی و ۱۵ درصد هم سهام عدالت است. چون ۵۱ درصد از سهام پست بانک برای دولت است، این بانک دولتی محسوب می‌شود. پست بانک تنها بانک دولتی است که در بازار سرمایه حضور دارد.

به سال ۱۳۹۵ رسیدیم و قانون اداره پست مطرح شد. در قانون اداره پست، بندی داریم که مربوط به خدمات مالی پستی می‌شود. گفتند ما پست بانک داریم و این خدمات مالی را باید پست بانک ارائه دهد و نقطه عطف از اینجا شروع شد زیرا این خدمات را باید پست بانک ارائه دهد و ضمن اینکه پست بانک باید بانک تخصصی در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات هم باشد و به‌عنوان یک بانک تخصصی و توسعه در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف شد خدمات بانکی و مالی در مناطق کمتر توسعه یافته ارائه دهد. در همین راستا پست بانک ۶۰۵۳ بانه در روستاها و ۴۰۵ شعبه در شهرهای مختلف دارد.

اداره این بانه‌ها به شکل خوشه‌ای است. هر شعبه شهری به بانه‌های شهری وصل می‌شود و از طریق هماهنگی بانه‌ها با شعب، کارها را انجام می‌دهند.

* افراد فعال در بانه‌های روستایی کارمند بانک محسوب می‌شوند؟

کارمند بانک محسوب نمی‌شوند. بخش خصوصی هستند و طبق قراردادی که با پست بانک دارند، با پروتکل‌ها و ضوابط و بخشنامه‌های پست بانک خدمات مالی و بانکی به روستائیان می‌دهند. البته نظارت و کنترل بالایی بر این بانه‌ها داریم. از ۲۰ میلیون و ۶۰۰ هزار جمعیت روستایی، ۱۱ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر در پست بانک حساب دارند. برای افراد زیر ۱۸ سال نمی‌توانیم افتتاح حساب کنیم. اگر جمعیت واقعی بالای ۱۸ سال را در نظر بگیریم، بالای

۸۰ درصد جمعیت روستایی کشور در پست بانک حساب دارند و خدمات بانکی دریافت می‌کنند.

* سهم روستایی‌ها از تسهیلات بانک چقدر است؟

من سال ۱۳۹۸ به پست بانک آمدم. امسال سال چهارم حضورم در این بانک است. زمانی که به این بانک آمدم، ۲۲ خدمت به مشتریان در روستاها ارائه می‌دادیم اما الان تعداد خدمات ما به ۵۳ رسیده است، حتی باجه‌های روستایی ضمانت نامه و تسهیلات می‌دهند.

* ضمانت نامه تا چه سقفی قابل انجام است؟

طرح سفیران را در این زمینه راه انداختیم به این شکل که باجه‌داران فقط بازاریابی می‌کنند و صدور ضمانت‌نامه توسط شعبه بانک انجام می‌شود. شعبه هم حدود اختیار خودش را دارد. سازوکاری ایجاد کردیم که یک کشاورز یا یک روستایی برای اخذ وام نیازی به رفتن به شهر نداشته باشد. همین باجه‌های بانکی روستایی کار تسهیلات را هم انجام می‌دهند.

در ۵ ماهه اول امسال ۴ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان تسهیلات به روستائیان دادیم. عددی هم که باجه‌ها پرداخت می‌کنند زیر ۲۰۰ میلیون تومان است؛ از قرض‌الحسنه ۱۰ میلیون و ۲۰ میلیون تومانی تا وام ۱۰۰ میلیون تومانی مراحه.

از نظر تعداد، ۷۰ تا ۸۰ درصد کل تسهیلات را به روستائیان پرداخت می‌کنیم اما از لحاظ ارزش این نسبت کمتر است.

* ارقام ۱۰ و ۱۵ میلیارد تومان در روستاها پرداخت نمی‌شود؟

خیر؛ اگر قرار باشد بیش از ۲۰۰ میلیون تومان وام پرداخت شود، باید به شعبه مراجعه کنند.

منابع پست بانک از ۴۰ هزار و ۲۰۰ میلیارد به ۵۱ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان افزایش یافته است. این نکته را هم در نظر داشته باشیم که اوج منابع پست بانک در ماه‌های شهریور تا آذر است.

* چرا؟

برای اینکه فصل برداشت است و پول به حساب روستائیان واریز می‌شود. یعنی در مهر ماه به اندازه کل ۵ ماه اول سال منابع به حساب بانک می‌آید. به عبارت دیگر در ۵ ماه سال پرداخت کننده تسهیلات و در ۷ ماه دیگر بیشتر دریافت کننده منابع هستیم. رشد منابع بانک در ۵ ماهه اول امسال ۲۸ درصد بوده اما اگر نسبت بگیریم رشد منابع بانک در سال جاری به بیش از ۶۰ درصد می‌رسد.

* واریزی خرید تضمینی گندم از طریق بانک کشاورزی انجام می‌شود. آیا این واریزی‌ها به حساب پست بانک هم می‌آید؟

پست بانک در ۶ هزار و ۵۳ نقطه روستا حضور دارد و کنار روستائیان است. در خرید تضمینی گندم برای پست بانک ۱۸ هزار میلیارد ریال، بانک سپه ۲۰ هزار میلیارد ریال، بانک ملی ۲۰ هزار میلیارد ریال سهمیه در نظر گرفته اند. حتی به بانک مرکزی گفتیم اجازه بدهید این ۱۸ هزار میلیارد ریال را خودمان پرداخت کنیم، گفتند نه، این سیستمی است که طراحی شده و فقط از محل بانک کشاورزی قابل پرداخت است. یکی از انتظارات ما این است که وقتی پست بانک با هزینه‌های بالا در روستا خدمات می‌دهد، اجازه بدهند، خودش این پول را به حساب کشاورز واریز کند. چون روستایی وقتی پولش را می‌گیرد تا ۸-۹ ماه پولش را برداشت نمی‌کند و بانک هم می‌تواند خدمات بهتری به مشتریانش که بخش عمده آنها روستایی هستند، بدهد.

* این کار در حالی انجام می‌شود که فقط پست بانک در روستاها باجه دارد؟

بله. هیچ بانکی در روستا شعبه یا باجه ندارد.

در پایان سال ۹۷ زیان انباشته پست بانک ۱۲۰۰ میلیارد تومان بود اما سرمایه بانک ۳۰۰ میلیارد تومان. یعنی ۴ برابر سرمایه زیان انباشته داشتیم. در این سه سال ۲ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان سود به دست آوردیم یعنی نه تنها آن ۱۲۰۰ میلیارد تومان زیان را جبران کردیم بلکه ۱۰۰۰ میلیارد تومان هم سود ذخیره کردیم.

* به چه روشی؟

با اصلاح ساختارها و فرایندها. ما به باجه‌ها اختیار دادیم که کار کنند. هم منابع جذب کردند و هم تسهیلات دادند. یک فرد ساکن در روستا خیلی به دنبال سود سپرده نیست. خدمتی که از بانک می‌خواهد پرداخت قبوض است، نگهداشتن و نقل و انتقال پول است.

* می‌توانیم بگوییم مشتریان پست بانک خاص هستند و تفاوت زیادی با مشتریان شهرها به ویژه شهرهای بزرگ دارند؟

بله. مشتریان پست بانک نیاز به خدمات بانکی دارند. ما در این بانک با ارائه خدمات بانکی سود به دست آوردیم و نه پرداخت تسهیلات. تعداد خودپردازهای پست بانک مساوی است با یکی از بانک‌های اصل چهل و چهاری که سابقه چند دهه فعالیت دارد. ۸۵ درصد خودپردازهای ما در روستا است. در سال ۹۷ تعداد تراکنش‌های بانک در روز ۳۰۰ هزار مورد بود اما هم اکنون به ۳ میلیون و ۷۰۰ هزار تراکنش در روز رسیده است. این تراکنش‌ها

یا خرید یا انتقال وجه است.

*پس در این سه سال تمرکز فعالیت بانک را به روستا برده‌اید؟

بله به روستا بردیم. اگر این کارها انجام نمی شد روزانه چقدر سفر باید از روستا به شهر انجام می شد آن هم برای انجام یک تراکنش بانکی. ببینید چقدر صرفه جویی در وقت و هزینه سوخت و نیروی انسانی شده است. روستایی یک دقیقه هم بیکار نیست. به مزرعه سر می زند؛ وجین کاری می کند، دامپروری می کند. یعنی این اقدامات موجب صرفه جویی در وقت روستایی ها می شود.

*آیا روستاهایی که باجه پست بانک در آنجا استقرار پیدا کرده، روستاهای پرجمعیتی است؟

حتما باید اینگونه باشد. اگر نباشد، برای مسئول باجه صرفه اقتصادی ندارد. چون هزینه- فایده است.

*یک رویه بدی داشتیم در گذشته، وقتی جمعیت روستا از حدی بالاتر می رفت به شهر تبدیل می شد. در حالی که روستا، روستا است و اگر جمعیت هم زیاد شود، نباید ماهیت روستا به شهر تبدیل شود.

بله. روستا باید در بافت و ساختار روستایی توسعه یابد. مگر مقیاس ما باید جمعیت باشد؟ من جایی را می شناسم که ۲ برابر یک شهر جمعیت دارد اما خود روستایی ها مقاومت می کنند و به مسئولان می گویند این روستا را به شهر تبدیل نکنید.

*اگر روستا به شهر تبدیل شود، به تدریج از جمعیت کشاورزان منطقه کاسته می شود، دیگر کسی دامداری نمی کند، در زمین ها به تدریج ویلاسازی می شود و..

بله. همان چیزی که در شمال اتفاق افتاد. مفهوم کار از بین می رود.

متوسط موجودی حساب های پست بانک در سال گذشته ۶۰۰ هزار تومان بوده است. یعنی اینگونه نیست که اگر یک نفر پول از حساب برداشت کند بانک آسیب ببیند. به همین دلیل هیچ وقت به بانک مرکزی بدهکار نبوده ایم.

*احتمالا چون ماندگاری سپرده در این بانک بالاست.

ماندگاری سپرده در پست بانک بالا است. ۶۲ درصد سپرده ها هم ارزان قیمت است. این نسبت در نظام بانکی بی نظیر است. در بهترین حالت در برخی بانک ها این نسبت ۴۰ درصد است. درواقع به ۶۲ درصد سپرده های بانک سودی نمی دهیم چون ماهیت آنها قرض الحسنه جاری و قرض الحسنه پس انداز است. به همین نسبت، سهم تسهیلات پرداختی قرض الحسنه بانک افزایش پیدا کرده و از ۳۰۰ میلیارد تومان به ۳۰۰۰ میلیارد تومان افزایش پیدا کرده است.

*در سه سال اخیر این اتفاق افتاده است؟

خیر، در همین ۵ ماهه اول امسال نسبت به ۵ ماهه اول سال گذشته رخ داده است. ما در سال گذشته تکلیفی برای پرداخت تسهیلات خرید تضمینی گندم نداشتیم اما امسال معادل بانک ملی باید وام برای خرید تضمینی گندم پرداخت می کردیم. ما این پول را به صورت یکپارچه به شرکت بازرگانی دولتی می دهیم. خوب بود اجازه می دادند خودمان این پول را به حساب گندمگاران واریز می کردیم.

در برخی مناطق فاصله از منطقه با شعبه بیش از ۳۴ کیلومتر است. این متوسط است. در برخی مناطق ۱۰۰ کیلومتر و ۲۰۰ کیلومتر فاصله هم وجود دارد. در سیستان و بلوچستان مناطقی هست که ۲۱۰ کیلومتر با شعبه بانک فاصله دارد. اگر یک نفر در آن منطقه کار بانکی داشته باشد، باید ۲۱۰ کیلومتر برود و برگردد. در حالی که باجه پست بانک در فاصله بسیار کمتری قرار دارد و می توان از این ظرفیت استفاده کرد.

*برای خرید تضمینی گندم نظام بانکی چقدر پول داده است؟

تکلیف کل بانک ها برای خرید تضمینی گندم ۳۰ هزار میلیارد تومان است.

*پس بنابراین اگر فرض کنیم ۷۰ هزار میلیارد تومان خرید تضمینی گندم باید انجام شود، ۳۰ هزار میلیارد تومان بانک و ۴۰ هزار میلیارد تومان هم دولت پرداخت می کند؟

بله؛ از این ۳۰ هزار میلیارد تومان، ۱۸۰۰ میلیارد تومان آن سهم پست بانک بوده است.

*به نظر می رسد این روش بهتر از سازوکار قبلی است چون در گذشته سازوکار به این شکل بود که یک بانک را عامل قرار می دادند و از همان بانک، کل منابع را می گرفتند و به کشاورزان پرداخت می کردند. این کار باعث یک افت شدید در منابع بانک می شد که تبعات آن هم اضافه برداشت بانک از منابع بانک مرکزی یا مقروض شدن در بازار بین بانکی بود اما با این روش که برای هر بانک سهمیه ای تعیین شده، به نوعی تعادل در مصارف بانک ها به وجود آورده است؟

بله؛ ریسک را توزیع کرده اند. ما هم آن ۱۸۰۰ میلیارد تومان را در سه مرحله پرداخت کردیم. چون در سررسید باید ۱۸۰۰ میلیارد تومان وصول می کردیم اما این را در سه مرحله واریز کردم که به بانک آسیب نزد و یا فرایند تعیین تکلیف به شرکت بازرگانی دولتی تسهیل شود.

در رابطه با عملکرد باجه های روستایی بانک این را اضافه کنم که در ۵ ماهه اول امسال منابعی که از توسط این باجه ها جذب شده است، ۳۲ درصد رشد داشته است. می خواهم بگویم که رشد بازار پول در روستا به مراتب بیشتر از بازار پول در شهر است.

*البته به نظر می رسد یکی از علل اصلی این رشد جذب منابع در بخش روستایی در سال جاری به خاطر افزایش تولید کشاورزی بوده است؟

امسال تولید محصولات کشاورزی بهتر بوده است. باوجود اینکه پول خریدهای محصولات از طریق بانک دیگری واریز می شود اما در نهایت کشاورز به پست بانک مراجعه می کند. برآرد می شود که چند میلیون لیتر مصرف بنزین با این باجه های پست بانک صرفه جویی شده است. چقدر از سفرهای غیرضرور جلوگیری شده و از آلایندهی محیط زیست جلوگیری شده است.

همچنین رفته رفته سهم منابع باجه های روستایی از کل منابع بانک افزایش پیدا می کند. در سال گذشته سهم باجه ها از کل منابع ۷۱ درصد بوده که این رقم به ۷۳ درصد در مرداد ماه ۱۴۰۱ افزایش یافته است.

*یعنی ۷۳ درصد از منابع بانک از طریق باجه های روستایی تامین می شود؟

بله؛ به همان اندازه هم به روستائیان خدمات بانکی می دهیم.

*می توانیم بگوییم پست بانک، بانک تخصصی روستایی است؟

همین طور است. پست بانک، بانک روستا است. قانون چه گفته است؟ بانک تخصصی حوزه فناوری ارتباطات و اطلاعات و ارائه دهنده خدمات بانکی در مناطق محروم و روستایی. یعنی دو تا بخش متناقض دارد: یک بخش مدرن و یک بخش سنتی. بخش سنتی، روستایی و دورافتاده است. یک بخش هم فناوری اطلاعات است. از ظرفیت یک بخش برای توسعه بخش دیگر استفاده می شود. خودمان در روستا حضور نداریم اما نظارت سیستمی می کنیم.

در این سه سال، درآمد باجه ها را ۸ برابر افزایش دادیم. الان یک باجه روستایی در روستا بالای ۱۰ میلیون تومان در درآمد دارد. اگر تخلف کند باید از این ۱۰ میلیون تومان خداحافظی کند. تا سه سال پیش درآمد یک صاحب باجه روستایی یک میلیون و ۶۰۰ هزار تومان بود و خداحافظی با این شغل برای او چندان مساله ای نبود اما وقتی رقم دریافتی بالا رفته است، هزینه تخلف برای فرد بالا می رود.

همین باجه های روستایی پست بانک حدود ۱۰ هزار شغل ثابت در روستاها ایجاد کرده است. در برخی باجه های روستایی سه نفر مشغول به کار هستند. روستاهایی داریم که نزدیک به ۱۰ هزار نفر جمعیت دارد و در یک باجه، چهار نفر مشغول هستند. البته در برخی روستاها یک نفر کافی است.

*آیا ارزیابی انجام داده اید که در کدام مناطق باید حضور بیشتری داشته باشید؟

ما اداره بازاریابی داریم. خود دهیاری ها، فرمانداری ها و استانداری ها به ما اعلام می کنند. روش انتخاب ما از طریق خود شعبه هاست. روند تاسیس باجه های بانک رو به افزایش است. فعلا روی ۶ هزار و ۵۲ شعبه ایستاده ایم چون بانک مرکزی به ما اعلام کرده که فعلا توسعه ندهید و اول برای باجه های موجود مجوز بگیر و تاکنون برای ۲ هزار باجه روستایی از بانک مرکزی مجوز گرفته ایم و بانک مرکزی برای آنها شناسه صادر کرده است. همه این باجه ها دوربین مداربسته دارد، پلیس پیشگیری از جرایم بررسی کرده و تایید کرده است.

*۴ هزار باجه روستایی دیگر برای صدور مجوز باقی مانده است؟

بله؛ بانک مرکزی یک مقدار باید سرعت صدور مجوز فعالیت باجه های روستایی را افزایش دهد. قطعا باید این باجه ها شناسنامه دار شوند.

*اغلب باجه های روستایی در مناطقی است که کشاورزی رونق دارد؟

همین طور است. باجه های روستایی در مناطق شمالی، خراسان رضوی و آذربایجان شرقی خیلی فعال است. استان فارس هم جزء مناطقی است که باجه فعال زیادی دارد.

*از افزایش سرمایه بانک صحبت کنیم. چرا امسال فقط ۴۰ درصد افزایش سرمایه داشتید؟

سرمایه بانک ۳۰۰ میلیارد تومان بود. با پیگیری به ۱۶۰۰ میلیارد تومان در آذرماه پارسال رساندیم و امسال که مجمع عمومی بانک را برگزار و توزیع سود کردیم، بخشی از سود را صرف افزایش سرمایه کردیم تا سرمایه بانک به ۲۳۰۰ میلیارد تومان برسد. بنگاه سالم از محل سود انباشته افزایش سرمایه می دهد و ما الان به این مرحله رسیده ایم.

*بانک مرکزی برای کنترل نقدینگی ضوابط کنترل مقداری رشد ترازنامه را تدوین کرده است. وضعیت پست بانک در مواجهه با این سیاست چه بوده است؟

منابع بانک در ۵ ماهه اول امسال ۲۸ درصد در مجموع رشد کرده، یعنی ماهانه ۵.۵ درصد بالا رفته است.

*بله. اما ترازنامه با رشد منابع فرق می کند. ترازنامه اجزای مختلفی دارد.

می خواهیم به منطق دیگری برسیم. باید ۸۰ درصد از منابع را تسهیلات بدهیم. الان نسبت منابع و مصارف در تعادل است اما وقتی در سمت منابع ۵ درصد رشد داشته باشیم، باید به همان میزان در بخش تسهیلات افزایش داشته باشیم. بانک چه کار کند؟

*می شود در بخش هایی که از شمول کنترل ترازنامه مستثنی شده است بیشتر تمرکز کنید. مثل خرید اوراق دولت.

باید ۳ درصد از دارایی های بانک اوراق دولت باشد.

*حداقل سه درصد. می تواند بیشتر هم باشد.

سهام اوراق دولت از دارایی پست بانک ۲۵ درصد است. یعنی ۲۵ درصد از کل دارایی ما اوراق خریداری شده از اوراق دولت است.

*البته سود خوبی برای بانک دارد.

بحث من سود نیست. بحث من مشتری است. وقتی کشاورز نزد بانک سپرده باز می کند، توقع دارد اگر زمانی وام خواست به او وام بدهیم.

*البته بانک مرکزی ضوابط را به تازگی اصلاح کرده است.

بله؛ سقف رشد ترازنامه برای پست بانک در هر ماه به ۱.۶۵ درصد کاهش یافته است. چرا؟ به خاطر کفایت سرمایه.

نرخ کفایت سرمایه در سال ۹۷ منفی ۷.۹ درصد بود. در سال ۹۹ این نسبت به ۰.۳- درصد رسید. در پایان سال ۱۴۰۰ به مثبت ۴.۵ درصد رسیده است. بانک مرکزی برای تعیین سقف ترازنامه بانک، آمار صورت مالی سال ۹۹ را ملاک قرار داده بود که در آن سال کفایت سرمایه بانک منفی ۰.۳ درصد بود. به همین دلیل سقف ترازنامه ۱.۶۵ درصد در هر ماه در نظر گرفته شده است.

*مجمع عمومی پست بانک تشکیل شد و صورت های مالی سال ۱۴۰۰ هم تصویب و افزایش سرمایه هم تصویب شد.

صورت های مالی پست بانک در ۱۰ تیر توسط سازمان حسابرسی تایید شد.

*الان اگر صورت های مالی سال ۱۴۰۰ را به بانک مرکزی بدهید، سقف رشد ترازنامه شما تغییر نمی کند؟

افزایش سرمایه و مصوبات مجمع ثبت شده است. بانک مرکزی به ما اعلام کرده ملاک زمانی است که در روزنامه رسمی ثبت شود.

*اگر در روزنامه رسمی ثبت شود، کفایت سرمایه بانک به ۴.۵ درصد می رسد؟

بله؛ این را هم بگویم که نرخ کفایت سرمایه پست بانک تا پایان سال ۱۴۰۰ از ۸ درصد هم فراتر می رود. آن چیزی که ما را اذیت می کرد زیان انباشته و سرمایه پایین بود. الان زیان را تسویه کرده ایم و ۲ بار هم افزایش سرمایه داده ایم. امسال خیلی فراتر از اینها عمل خواهیم کرد. حتی ممکن است براساس عملکرد سال ۱۴۰۱، نرخ کفایت سرمایه پست بانک به ۱۲ درصد هم نزدیک شود. همه این افزایش سرمایه ها و بهبود کفایت سرمایه از محل سود عملیاتی بانک بوده است.

*به نظر می رسد اگر اقتصاد روستا اوضاعش خوب باشد، اوضاع پست بانک هم خوب می شود اما اگر اوضاع اقتصاد روستا بد شود، اوضاع بانک هم بد خواهد شد.

خیر؛ بدتر نمی شود. فرض کنید بدنی که دیابت دارد و ناسالم است، دو روز به آن غذا نخورد و یا شیرینی نخورد، ممکن است به کما برود. اما بدنی که سالم است، می تواند دو روز گرسنگی را تحمل کند. چون سالم است. اگر اوضاع روستا دو سال هم خوب نباشد، باز هم می توانیم شرایط را حفظ کنیم چون ساختار بانک سالم است. چون سپرده های کم هزینه داریم.

*ممکن است سپرده از بانک خارج بشود.

دو سوم منابع پست بانک، کم هزینه است. حالا بخشی از این سپرده ها از بانک خارج شود. بانک برای این کاهش سپرده ها هم آستانه تحمل دارد، بنابراین مشکلی از این بابت نیست.

*معوقات بانک در چه وضعیتی قرار دارد؟

نسبت معوقات به کل تسهیلات از ۲۲ درصد در سال ۹۶ به زیر ۳ درصد رسیده است.

*چگونه این اتفاق افتاد؟ معوقات وصول شد یا اینکه به دلیل رشد تسهیلات اعطایی عدد معوقات کاهش پیدا کرد؟

هر دو. برای وصول مطالبات معوق، تشویقی گذاشتیم و این خیلی تاثیر داشت. در ابتدا فشار آوردیم که معوقات را از بدهکاران بزرگ وصول کنیم و بعد تشویقی تعیین کردیم برای وصول معوقات خرد. از آن طرف هم رشد تسهیلات داشتیم. میانگین معوقات بانکی در تیر ماه امسال به ۸.۵ درصد رسیده، معوقات بانک های تخصصی ۱۹.۵ درصد شده، اما پست بانک زیر ۳ درصد است.

*اگر افزایش سرمایه و تصویب صورت مالی امسال در روزنامه رسمی ثبت شود، سقف رشد ماهانه ترازنامه بانک چقدر می شود؟ به ۲.۵ درصد می رسد؟

احتمالا تا ۲.۵ درصد بالا برود. ما یک ریال هم به بانک مرکزی بدهی نداریم.

*به تازگی وزیر اقتصاد و معاون بانک و بیمه وزارت اقتصاد اعلام کرده اند که به دنبال تفکیک بانک ها هستیم به گونه ای که قوانین و مقررات جداگانه ای برای بانک های قرض الحسنه، تجاری، تخصصی و توسعه ای تدوین کنیم. یعنی زمینی که یک بانک تخصصی در آن حرکت می کند با زمین یک بانک تجاری فرق داشته باشد. قوانین و مقررات بانک تخصصی با قوانین و مقررات یک بانک تجاری تفاوت داشته باشد. این تفاوت ها می تواند در حوزه های مختلف از جمله نرخ سپرده قانونی، نسبت تسهیلات به ذینفع واحد و حتی دامنه رشد ترازنامه باشد. نظر شما نسبت به این رویکرد وزارت اقتصاد در دولت سیزدهم چیست و فکر می کنید چه موانعی بر سر راه شما وجود دارد که باید اصلاح شود؟

درباره این مفاهیم سال ها کار کرده ام و سعی می کنم مفاهیم را عمومیت ببخشم. وقتی من و شما به خیاط پارچه می دهیم تا برای ما لباس بدوزد، خیاط نمی تواند برای هر دو نفر ما به اندازه مساوی لباس بدوزد. چون من و شما با هم تفاوت داریم. بانکداری هم همین است. نمی شود قواعد واحدی برای همه بانک ها اعم از توسعه ای، تخصصی و تجاری وضع کنیم. وقتی می گوییم بانک توسعه ای، یعنی دولت باید حتما از این بانک حمایت کند چون بانک توسعه با سپرده کار نمی کند و سپرده جذب نمی کند. از طرف دیگر بانک توسعه ای ممکن است در بخشی سرمایه گذاری کند که بخش خصوصی ورود نمی کند.

کاملا با این ایده موافق هستیم و معتقدم این رویکرد به نفع اقتصاد کشور و نظام بانکی خواهد بود. باید بانک ها را باتوجه به ماهیت آنها از یکدیگر تفکیک کرد و قوانین و ضوابط جداگانه ای برای آنها نوشت. الان متری که برای پست بانک وجود دارد با متر و معیار یک بانک تجاری یکی است. در حالی که بانک تخصصی است و با مسائل بسیار متفاوتی روبرو است.